

ABONAMENTUL.

Pe un an . 25.— Cor.
Pe jumătate an 14.— "
Pe 3 luni . . . 7.— "
Pe o lună . . . 2.40 "
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr. 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Lo-
teschis costă șirul 20 fi.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Statele mici.

Arad, 18 Noemvrie.

Prevederea noastră că Grecia este silită să iasă din neutralitatea în forma de astăzi, binevoitoare împătritei înțelegeri, sub forța majoră a împrejurărilor, se acreditează din mai multe surse. Unele telegrame se pot citi în numărul de astăzi al ziarului. Grecia n'a ajuns niciodată într'o situație precară ca cea de acum. Ea este în arme. Mobilizării vecinului bulgar a răspuns și ea cu mobilizare. Intre ea și Serbia a fost un anume tratat care o îndatora să se atașeze cu armatele sale armatelor sârbești îndată-ce aceste sunt atacate de o a treia putere. Tratatul a fost amintit de Venizelos în mai multe discursuri înainte de demisionare. Dar succesorul Zaimis a răstălmăcit că tratatul nu obligă în împrejurările de astăzi când Serbia nu este atacată de un singur dușman, un al treilea stat, ci de patru puteri: Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia. Că Serbia a contat la intervenția grecească este mai presus de orice îndoială, doar este fapt cunoscut că nu Bulgarii au atacat pe Sârbi ci aceștia pe Bulgarii.

Prin o interpretare elastică a tratatului de alianță Grecia a putut să evite participarea la conflagrația europeană.

Grecii au fost terorizați de îngrozitorul coșmar al timpului nostru. Ei au o oroare profundă față de vărsări de sânge și în urma acestei trăsături a caracterului lor național se explică posibilitatea de a fi fost paralizată toată acțiunea de intervenție a lui Venizelos alături de împătrita înțelege.

Astăzi ei nu au libertatea de a lua o atitudine care ar fi inspirată din interesele lor pur naționale, ci, dacă armatele germano-austro-ungaro-bulgare se vor apropia de hotarele grecești, se vor lăsa impresionați și-și vor uni forțele cu acelea, fără să aibă o perspectivă clară a viitorului lor. Pe de altă parte forțele marine și militare ale împătritei înțelegeri țin sub asediu Grecia și dacă ele se vor înmulți îi pot sugera acesteia certitudinea că ele vor fi victorioase, încât va consimți să intervină alături de ele, iarăș fără perspectivă sigură a viitorului ei național. Soarta Greciei e luată din mâinile sale.

Cele două grupări beligerante au intervenit cu armele sub cerul balcanic, nu ca să se desintereseze de soarta popoarelor mici de acolo, ci ca să reușiască a pune bază odată pentru totdeauna unei politici viitoare orientale. Puțin interesează ce se vor alege de ambițiile Balcanicilor, de soarta Serbiei, Muntenegrului, Greciei, Bulgariei, Turciei. Marea-Britanie își trimite forțele aci nu pentru a ocroti pe Balcanici ci pentru a stavili forțele Germaniei și Austro-Ungariei, cari tind spre Constantinopol, astfel că Marea-Britanie este direct amenințată în posesiunea egiptiană și în coloniile asiatice. Acest plan interesează când rostește cunoscutul filosof Seton Watson, Scotus Viator, apărătorul de altădată al naționalităților, că „Serbia este ultimul obstacol

contra înaintării Germaniei spre răsărit, spre Bagdad și golful persan". Nu pentru a apăra cauzele juste ale popoarelor balcanice, cauzele civilizației, nu pentru a se lămuri cui i se cuvine Cavalla, Salonicul, ce se va alege de Macedonia, s'au amestecat teribilele arme ale marilor puteri, ci pentru că peste Balcani duce drumul politicii lor orientale,

Deci nu pentru salvarea Serbiei pleacă Englezii în Balcani, doar o spune limpede Scotul Viator: „dacă Serbia e învinsă destinul ei va fi mai urit decât acel al Belgiei, ea va deveni o simplă provincie austro-ungară. Germania va putea furniza muniții Turcilor spre a înarma contra noastră alți 500 până la 700 mii de oameni. Turcia va fi salvată. Dardanelele vor fi pierdute. Evenimentul se va răspândi cu rapiditatea fulgerului în tot Orientul; prestigiul nostru în Egipt va fi ruinat; în fiecare bazar din India va răsuna noutatea și Persia se va ridica cu armele. Dacă Serbia e distrusă Germania va putea obține tot bombacul din Asia Minoră, tot petrolul din Persia, toată arama din Serbia și multe grâne. Visul triumfului nostru va deveni absurd și orice speranță într'o ofensivă contra Austriei prin Balcani ar fi sfârșită. Numai o acțiune promptă, energică și inimoasă ne-ar putea salva de un dezastru.”

Și greșelile nu se mai pot repara. Balcanicii intră unul câte unul în danțul războiului și nu se mai pot sustrage. Inițiativele României n'au prins la timp, blocul balcanic nu s'a putut constitui și salvarea numai prin el putea veni, prin unirea forțelor tuturor pe cari le-ar fi respectat cele două grupări beligerante. Statele mici balcanice ar fi dat

Cei dintâi fulgi de zăpadă...

Și nu este o strofă din versul unui licean, care se cufundă în noiamul coșului redacțional.

Și nu se infiripă cuvintele de pe buzele unei artiste în fața unui auditoriu delicat.

Cei dintâi fulgi de zăpadă...

Cu câtă durere îngână sufletul nostru: zăpadă.

Un fulg, înseamnă o bucată din eterna virginitate ce se leagă de trăinicia pământului seducător — un fulg, este solul, unui lung și crud somn, ce despoae arbori și ferecă în nemișcare valuri, îmbracă piscul de munte în mantauă albă și în luciul înghețului albastru face să colinde razele de soare căutând adăpost pe ferestile bisericuței din răzoare...

Au căzut cei dintâi fulgi de zăpadă, florile morții, fluturii iernei zboară în jurul colibelor și în fața iconostasului mamele și orfanele se fac tot mai palide: zăpadă, acoperi-vei tu pe acel, ce-și păzește viața cu sulita în vizuini, zăpadă, troeni-vei mormântul celui iubit, care nu mai vine niciodată acasă.

Ardealul se va face alb.

Iarna îl îmbracă în tăcere și neaună, iarna îi

Numărul poporal pe 1 an 4 cor.

va vopsi pe Carpații visători smaltul virgin al nopților de Decemvrie — pe vetre vor arde flăcări albastre, în cari se mistue speranța noastră a tuturor, pe turla biserică se va așeza pasărea durerei și de ciocul ei atinse clopotele vor suna triste, pădurile cărunte, apele adormite, satele tăcute, toate, toate vor spune că iarna-i sosită... Cei dintâi fulgi de zăpadă... Altădată risetul ștregăresc al copiilor aduna în bulgări fluturii șglobii, sburau obuzele de jucării deasupra șurei popei, săniile erau scoase din șopron și fuioarele începeau să suere la clacă, altădată cei dintâi fulgi de zăpadă făceau pe gospodar să-și numere crestele de pe meștergrindă și vesele, sbârâneau roțile la morărița tânără, o, iarnă, pentru Ardeal altădată nu însemnai decât începerea basmului cu Ileana Cosânzeana spus de atâtea ori ou ochii strălucitori de bunicul blând, altădată primii fulgi de zăpadă scuturau din somn pe Mama Pădurii, ca să aducă nepoților nuci aurite și nuelușă și miei de lână și mărgelile suratelor și flăcăilor șagă și multe și mii de povești, Ardealule, iarna îți se închideau porțile și îți se desfăcea sufletul și trăiai și răsuflai din dânsul...

Cei dintâi fulgi de zăpadă.

Și fiecare fulg înseamnă astăzi un ardelean... O, cum ni i-a respirat uraganul sortii... Unul își pândeste soarta pe malurile Siretului, altul pe

Pretul unui exemplar 10 fileri.

coastele Alpilor, unul ascultă băunând marea pe țărnișii roșii ai Belgiei, altul vorbește cu luna pe pustele Siberiei... Ardealul astăzi nu mai este Ardealul așteptător de basmii, Ardealul nu mai cântă și nici nu se adună la clacă, Ardealul nu mai are munți și horile nu se înșiră și nu umblă din mână în mână floarea de busuioc vestejită pe crucifix... Cei dintâi fulgi de zăpadă ce zboară la fereasta noastră, sunt fluturii morții, oh, atâția s'au dus și atâția s'au oprit în depărtare, sub ceriu strein, în pământ strein... Cei dintâi fulgi de zăpadă sunt poate sufletele lor, scoboară din slavă, ca să moară acasă pe glia Ardealului, — cei dintâi fulgi sunt poate sufletele lor micșorate și au venit, să ne albească durerea.

Ardealule, Ardealule, frumosule — tu totdeauna ai fost frumos și fără haina albă a zăpezii ai fost virgin. În arborii tăi creștea seva bună a credinței și în riurile tale curgeau lacrimi, în munții tăi se ridica idealul și durerea și florile noastre aveau miros vrăjit... În doina noastră cânta veșnicia prinsă în sunet trecător și totdeauna ai fost bun și blând și curat. Vezi și astăzi, când îți s'au smuls de pe sân podobe și-ți picură sânge țâțele, vezi și astăzi, când mușchii tăi își pradă belșugul în streini — tu ai rămas tăcut și ești răbdător. Și nu blestemi soarele, ce te părăsește ca să-ți trimeată nopți

Numărul poporal pe 1/2, 2 coroane

dovedă de prudență politică și războiul de astăzi nu le-ar fi aprins rând pe rând coperișul edificiului lor ridicat cu ostenele seculare.

Idealul românesc și războiul european.

De T. Râșcanu.

Să vedem evenimentele istorice de acum ce perspective deschid românismului pentru îndrumarea lui spre împlinirea idealului său.

II.

Cu drept cuvânt s'a putut crede — după modul cum s'au desfășurat evenimentele la începutul războiului european, anul trecut — că idealul românesc se va alege cu Transilvania, parte din Bucovina și parte din Basarabia.

Căci tripla-înțelegere — sau mai bine — Rusia ne arăta Transilvania, (deși nu ne spunea ce a nume numește la Transilvania), ne prevenise însă că tot ce ocupase din Bucovina (pe atunci era în epoca succeselor) va fi al ei rămânând pentru ostenele noastre o bucățică mică, cu Suceava și mormântul voevodului Ștefan și se mai ventilau svonuri despre retrocedarea Basarabiei.

Că svonurile au fost false, azi nu ne mai îndoim, dar că au fost, au fost. Impresie asupra opiniei noastre publice au făcut și de contribuit la nașterea unui curent rusofil au contribuit.

Chiar deunăzi un ziar din București mărturisise că anul trecut pe vremea aceasta — adică la începutul războiului — a publicat știri despre retrocedări rusești.

Cu drept cuvânt s'a putut crede că singura orientare a României este *contra* Austro-Ungariei, când însă evoluția istorică avea aparența că se face în *contra* ei.

Se putea oare gândi mica Românie să se opue colosului moscovit?

Se putea gândi românismul să împiedece în cale slavismul și să se învrăjbească pe vecie cu el?

De sigur că i se putea împotrivi, dar sprijinit pe *germanism* și alături de el. Dar *germanismul* era tocmai atunci încolțit de pretutindeni, o lume întreagă îl încercuise...

Cine ar fi putut garanta că *germanismul* va rezista loviturilor și că în urmă va copleși el pe dușmanii săi?

Nici cuvântul unui eminent bărbat de stat român, nici cugetarea lui politică nu s'a putut impune în clipele de atunci.

În consiliul de Coroană dela Sinaia prezidat de regretatul nostru mare rege s'a admis ca normă de conduită în politica României *neutralitatea*.

Între *germanism* și *slavism*, românismul trebuia să fie prudent. Extrem de prudent.

Deși suspiciunea era mai mare față de slavism, deși părea și mai amenințător totuși viitorul *germanismului* se arăta foarte întunecat.

Să fie învins împreună cu el, românismul e pierdut.

Rusia ne-ar lua nu numai Moldova întreagă, urmare logică a luării Galiciei și Bucovinei, dar ne-ar lua și Dobrogea întreagă cu gurile Dunării cu tot.

Economiceste eram *eo ipso* desființați, politiceste am fi fost *post ea*.

Dacă și Ungaria se mai alipia Rusiei, insula latină a românismului ar fi dispărut de pe harta Europei în valurile oceanului slav.

În fața unor asemenea perspective românismul a stat rezervat.

De sigur preaslăvirea principiului naționalităților în numele căruia se tot laudau aliații că dau lupta, a contribuit să liniștească sufletul românesc,

care nu avea motive să aibă multă încredere în Rusia.

În România o eventuală victorie rusească — și cât era de aparentă! — era privită și așteptată cu fatalism.

Două lucruri liniștea pe Români: Mai întâi că Constantinopolul va deveni port internațional prin scoaterea Turcilor din Europa. Așa cel puțin făgăduise Anglia, Franța și Rusia. Și cine nu se mângâia cu gândul că Anglia dacă nu Europa va împiedeca și de data asta pe Ruși să ocupe Constantinopolul? Și apoi că tripla-înțelegere se lupta cu „militarismul german” și cu „barbaria teutonă” pentru principiul naționalităților și mai ales pentru țările mici. Cum era deci Rusia să vie tot ea și să-și calce singură principiul acesta, furând României, mărite cu Ardealul și un rest de Bucovina, o jumătate de Moldovă cu Galațul, așa cum i-a luat la 1877 cele trei județe basarabene în schimbul Dobrogei?...

Iată pentru ce din desfășurarea evenimentelor din anul trecut și din felul de a vedea degajat de ele s'a părut că idealul românesc se va împlini prin imediată cucerire a Ardealului.

III.

Într'un număr trecut al „Politiceii” relevând un răutăcios articol din capul unui număr trecut al ziarului „Epoca” (era mi se pare prin Noemvrie) am zis: „Deci, expectativă, deocamdată, cu ambele perspective: *Ardealul și Basarabia* de-o parte și de alta”.

D. Filipescu scrisese în „Epoca” sentențios: „Dacă Rușii biruiesc, România capătă Ardealul” (și pierd Moldova așa adăoga eu azi). „Dacă Rușii sunt învinși, nu ne alegem cu nimic”.

Răspunzând acestui articol eu am scris: „Cu Rușii învingători luăm *Ardealul*. Cu Rușii învinși luăm *Basarabia*”.

Și am adăogat: „Politica nu-i sentiment, nu-i orbire, nu-i mânie. Politica e rațiune, e prevedere, e sânge rece”.

Și așa mai putea spune că politica nu e nici: o linie dreaptă. Vorbesc de politica statului. Nu mă gândesc nicidecum la tertipurile veroase și amonale dictate de meschine interese personale ale politicianismului gheșeftar și care printr'un regretabil eufemism tot *politică* se numește.

O politică de stat — rezultat al unei concepții politice de stat — nu se va face numai de dragul unei linii drepte chiar când vezi că acea linie dreaptă te duce în prăpastie.

Omul de stat nu se va îndărătnici în susținerea unei păreri când vede că ea nu corespunde posibilităților reale, când vede că e greșită și că nu se mai poate cu ea, numai și numai spre a fi consecvent cu el însuși.

Precum spunea cronicarul *Neculcea*: „nu sunt vremile sub om, ci bietul om este sub vreme”. De aceea omul politic care se va încapățina să se ridice împotriva vremii va fi strivit de ea și va pricinui nenorocirea țării sale.

Intransigența în totul și în toate la un om de stat nu este o calitate, ci din contra un mare defect. Așa am văzut oameni politici de o extraordinară putere de gândire și cu o puternică personalitate și care totuși în lunga lor carieră nu au putut face nimic pozitiv, nimic practic pentru patria lor.

Un Bismarck, un Cavour, un Gladstone, un Chamberlain, un Kossuth, au strălucit în arena politică a lumii pentru că au avut fericirea să fie înzestrați cu acea totalitate de însușiri care denotă pe omul de stat de mare calibru.

În primul rând bărbatul de stat adevărat, trebuie să fie un om dotat cu puterea concepției intelectuale, dar și un om de acțiune în același timp...

Am făcut această digresie pentru a învedera greșeala unora de a fi cerut ca România să fie expusă anul trecut cu orice preț unei invazii căzătoare numai din spirit de intransigență încapăținată și greșeala altora de a voi azi să ne trimită cu orice preț peste Carpați când dovedit este că o asemenea acțiune azi, ar fi un *dezastru inutil*, numai de dragul consecvenței părerilor domniilor lor.

Dar mai bine să recunoști chiar o greșeală, atunci când e în joc viitorul neamului tău, decât să îți morțiș la o părere, sau la o atitudine ce

de vijelie — și nu plângi, ești trist, dar nu te arăți umilit în suferință, căci prea bine ști Ardealule, că tu ești nestemată în coroana lumii, ce vei străluci totdeauna, tu ești iubit de Dumnezeu și el nu te va lăsa pradă morții și nopții, vor veni acasă și cei vii și cei morți, cei vii cu cântece, cei morți în cântecele ciocârlilor, în florile primăverii, pe aripile fluturilor, în umbra norilor — veni-va iar hora și doina și nunta, veni-vor toți, câți s'au dus, căci nu este somn mai dulce decât în mormântul tău — și cei din tîi fulgi de zăpadă ce au venit, iată vin ca să spue, că toate vin înapoi...

Cădeți, cădeți fulgi albi. Și acoperiți Ardealul. Acoperiți-i durerea, acoperiți sângele, acoperiți mormintele. Și luna va răsări, să stea pază albei noastre părăsiri.

Fulgi albi... Cădeți.

Emil Isac.

duce la dezastru numai și numai spre a nu te fi contrazis.

De pildă, „Acțiunea Națională” o ține azi una și bună, așa cum o pornise anul trecut.

În orbirea ei pătimasă ea nu vede că a împinge țara în brațele Rusiei o distruge? Ea nu vede că în ciocnirea cea mare dintre slavism și germanism, slavismul a rămas biruit? Ea nu vede că românismul nu mai este azi în situația din anul trecut?

„Acțiunea Națională” nu vede că azi nu mai poți cerca trecerea Carpaților în aceleași condițiuni de cum îi treceam an?

Până ntr'atâta e de pornită încât nu pricepe că servește interesele mercantile ale unei societăți anonime pe acțiuni — societate care totdeauna s'a pus în slujba celor mai antipatriotice cauze — pe de-o parte, și că pe de alta face numai, jocul unei minorități de ardeleni cari voiesc să aibă în „România-mare” superioritatea în conducerea politică asupra fraților lor rămași acolo la muncă, la suferinți și la jertfele cele mai dureroase?

Mai cred oare cei din „Acțiunea Națională” că tripla-înțelegere e sinceră după ce au auzit cuvintele lui Sir Edward Grey că „națiunile mici sunt ca bătăturile” și faimoasele declarațiuni de astă iarnă din Duma rusească ale dlor Miliukov, Savenko etc.

Nici acum, nu-și dă seama „Acțiunea” — pe care nu o voi mai numi de aci încolo națională — că puhoiul rusesc își caută drum la Constantinopol, că drumul acela este peste noi și că Rusia nu are nici un interes să ne mărim?

Dacă chiar ne făgăduiește azi Ardealul — și ne-ar putea făgădui și Europa întreagă — o face fiindcă e la strâmtoare. Dar mâne, când vom fi ajutat să trecă gârta, cine ne spune cum se va purta cu noi? Ce va fi pentru puternica Rusie o recidivă față de România?

Interesul Europei? Dar mai întâi, ce-i pasă Europei de România? Ce-i va păsa îndepărtatei Britanii de noi cari suntem „ca bătăturile”? Vom fi lăsați pur și simplu, noi țările mici, la discreția Rusiei.

Și cine va fi în stare să stăvilească pe continent un slavism victorios devenit a tot puternic atunci când Germania va fi fost dobândită?

Franța? Va face Franța care ne ignora cu totul ieri, un războiu Rusiei pentru interesele noastre?

Allons donc!

Nu numai Franța, dar Europa întreagă nu-l va face. Și putem fi foarte siguri că nici „latinitatea” nici „surorile noastre cele mari” — pentru cari noi ne prăpădim de drag acum — nu-și vor pierde cumpătul și buna dispoziție când latinii dela gurile Dunării vor fi înghițiți de marea slavă.

Nu!... Să nu ne facem nici o iluzie! Mai puțin istericale domnilor dela „Epoca” și dela „Adevărul” și mai multă cumpătare, mai mult sânge rece.

O fi Franța frumoasă, o fi Parisul plăcut și Francezii mai dragi în salbane decât Nemții, dar sentimentul nu are ce căuta în politică.

Și nu după sentimente vom rezolvi problema atât de complicată a neamului nostru.

PENTRU „ALBUMUL DECO- RAȚILOR ROMÂNI”

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” grabnic fotografiile vitejilor noștri și informațiunile necesare (locul nașterii, regimentul, vârsta și faptele răsplătite cu medalia respectivă).

Rusia — ocupă Persia!

Trupele rusești au intrat în Teheran.

Agitați din Persia împotriva împătritei-înțelegeri. — Acord anglo-rus pentru ocuparea Persiei. — Șahul Persiei a părăsit Teheranul. — Persia își trăiește ultimele zile ale independenței sale.

Arad, 18 Noemvrie.

O nouă dovadă despre frazele cu apărarea libertății micilor națiuni, pretext accentuat de atâtea ori în cursul războiului mondial.

Agenția telegrafică din Petrograd anunță, că șahul Persiei însoțit de ministrii săi a părăsit Teheranul, capitala Persiei, o brigadă de cazaci ruși intrând în oraș. Acest svon înseamnă desigur sfârșitul definitiv al autonomiei Persiei. În realitate nici până acum Persia nu era independentă; acordul anglo-rus i-a lăsat numai aparența independenței, dar el în realitate a pus sub tutelă statul persan.

Până la izbucnirea războiului mondial domnia șahului persan pro formă rămăsese nealterată, dar dela amestecul Turciei în războiul Englezii și Rușii tot mai mult strângeau lațul în jurul gâtului nefericitei țări. Acum, după ce intrarea Rușilor în Teheran a silit pe șah și guvernul său să se refugieze — ceea ce trebuiau s'o facă, dacă nu vreau să recunoască legitimitatea ocupațiunii rusești, — Persiei i-a mai rămas posibilitatea de a protesta numai, dar cu anevoe va putea câștiga respectarea independenței și a libertății ei de către guvernele englez și rus, apărătoarele drepturilor și libertăților popoarelor.

Ziarul turcesc „Tasfir Eftecar” din Constantinopol află din Teheran, că *agitațiunea contra Angliei și Rusiei în Persia, ia din ce în ce proporții mai mari*. Democrații și naționaliștii au organizat în ultimul timp mari demonstrațiuni contra Angliei și Rusiei, organizând în același timp și o armată (miliție) națională, care va ataca în prima linie orașul Bender-Bușir, aflat în stăpânirea Englezilor.

Guvernul persan — spune ziarul „Tasfir Eftecar”, — *privește cu simpatie această mișcare, dând tot sprijinul recrutării armatei naționale*.

Tribul Turmeschi, a atacat acum câteva zile garnizoana rusă Bușir, pe care a ocupat-o după o violentă luptă.

Se prevăd și alte atacuri, cari după părerea ziarului otoman se vor generaliza cât de curând în toată Persia.

În Persia situația e foarte gravă, scrie „Nowoje Wremja”. În Teheran a izbucnit o mare panică provocată de către elementele antiruse. Pe străzile Teheranului trec numeroase grupuri de Persani, iar teama și panica e potențată și mai mult de svonul că în caz dacă Persia va respinge ultimatul rus, șahul își va muta reședința din Teheran la Ispahan.

A fost remis răspunsul guvernului persan, la nota anglo-rusă. Răspunsul notei persane nu se cunoaște încă.

Trupele rusești se află la o depărtare de 65 verste dela Teheran.

Incurcăturile și evenimentele au ajuns punctul extrem. Consulii german, austro-ungar și cel turc și-au încredințat arhivele, spre păstrare, consulului american din Teheran, în cazul când trupele rusești vor intra în oraș.

Situația e identică cu cea din Turcia pe vremea dinaintea izbucnirii războiului.

„Nowoje Wremja” își exprimă mirarea, că nici până acum diplomația rusească nu ia cunoștință despre aceea, că Persia, deși nu pe față, dar în realitate se găsește în stare de război față de Rusia.

„Rijeci” are aceeași părere despre situația din Persia și adaugă, că în cazul dacă războiul se va extinde până în Persia, cine va garanta că nu se va extinde oare mai departe spre Orient?

Lui „Nowoje Wremja” i se telegrafiază din Teheran, că reprezentanții diplomației rus și englez au remis un ultimatum Persiei. În acest ultimatum ambele puteri cer guvernului persan ca imediat să pună capăt propagandei turco-germane. Concomitent trupe rusești din Casmir au fost pornite spre Teheran.

Guvernul persan a declarat miniștrilor rus și englez, că așteaptă ca trupele rusești să fie oprite a-și continua marșul, întrucât guvernul va face tot posibilul pentru a pune capăt propagandei turco-germane. La aceasta miniștrii rus și englez au răspuns, că acum nu mai e posibilă o revocare a trupelor rusești, deoarece din propriul său îndemn guvernul persan n'ar fi recurs la nici un fel de măsură.

„Corriere della Sera” primește informația, că încă de pe acum Englezii fac mari pregătiri de apărare pentru a împiedeca o eventuală înaintare a Germanilor în Orient.

În timpul apropiat în urma unui acord cu Anglia trupe rusești vor ocupa nordul Persiei. Anglia mai bucuroasă renunță la interesele ei în Persia pe seama Rusiei, pentru ca să înlăture primejdia ce o poate constitui deșertarea islamismului. Pentru Anglia, acum e de mai mare interes ca o Persie rusească să se despărță pe Musulmani din India de către imperiul kalifului. În scopul de a se contrabalansa proiectele turco-germane, trupele rusești din regiunea Casmirului vor fi trimise la Teheran.

Guvernul persan a grăbit să dea asigurări Rusiei și Angliei despre neutralitatea sa binevoitoare, dar Rusia nu s'a mulțumit cu această declarație, ci a cerut guvernului persan să desarmeze bandele turco-persane.

Germanii au depus stăruinți pe lângă șah ca acesta să-și strămute reședința la Ispahan. În caz când se va întâmpla acest lucru, nordul Persiei va ajunge sub ocupațiune provizorie anglo-rusă, — deși după „Nowoje Wremja” această ocupațiune nu va fi provizorie, ci durabilă.

Ziarul rus spune, că Persia își trăiește ultimele zile și că evenimentele din această țară au ajuns într'un stadiu hotărîtor.

Agenția telegrafică din Petrograd anunță că primul-ministru persan a comunicat comandantului brigadei de cazaci, că șahul însoțit de ministrii săi azi va părăsi orașul. Capitala Teheran rămâne în paza brigadei de cazaci. Poliția și jandarmeria din Teheran fac pregătirile de plecare.

Consfăturile parlamentare în România.

— Acord între guvern și țară. —

În numărul său de Sâmbătă, 31 Octomvrie v., ziarul „Vitorul”, oficiul guvernului român publică la loc de frunte un articol despre consfăturile parlamentare între primul-ministru d. I. Brătianu, cu membrii majorităților parlamentare.

Retinem din acest articol următoarele pasale:

Consfăturile primului ministru cu membrii majorităților parlamentare s'au terminat. Prin forma pe care au luat-o și în atmosfera în care s'au desfășurat, aceste consfățuri constituiesc o inovațiune.

Intr'un regim constituțional, contactul guvernului cu parlamentarii cari îl susțin are loc în două feluri: sau prin colaborarea, plină de de încredere, când sesiunea legislativă e deschisă, sau prin convocarea majorităților parlamentare în întruniri intime. Dar și într'un caz și în cellalt, discuțiile au forțamente un caracter convenit și un cadru mărginit de însăși natura deliberărilor.

Șeful guvernului actual a mai recurs la o altă formă a acestui contact necesar cu reprezentanții țării, la o formă care permite tuturor să-și spună părul și să pună întrebările cari îi preocupă mai mult.

În ajunul deschiderii sesiunii legislative ordinare și având în vedere evenimentele grave prin cari trecem, primul-ministru, considerând că numeroase chestiuni în legătură cu aceste evenimente vor fi desbătute în public, a chemat pe parlamentari, în grupe mici, la adunări prietenești unde toți cei de față au putut să-și exprime sentimentele și preocupările fără nici o rezervă.

În aceste adunări, caracterizate de o deplină încredere reciprocă, parlamentarii și membrii guvernului au putut să schimbe ideile și să desbătă problemele la ordinea zilei cu seninătatea cuvenită marilor interese în joc. Și rezultatul acestor sfaturi a fost constatarea unui perfect acord între conducătorii țării și reprezentanții ei de drept și de fapt.

Importanța acestui acord trebuie subliniată precum se Cuvine.

Șeful guvernului a putut constata și de data asta nemărginita și călduroasa încredere de care se bucură din partea partidului pe care-l conduce cu atâta patriotism. Chiar acei dintre membrii partidului, cari recunoscând substratul acțiunii șefului guvernului, l-au pus unele întrebări nedumerite, au putut constata, din răspunsul primit și îngăduit de împrejurări, că acțiunea șefului guvernului nu e numai caracterizată de cel mai înalt patriotism, dar e și singura cu putință care are în vedere adevăratele interese naționale.

Având de făcut o asemenea constatare, toți parlamentarii s'au grăbit să dea deplina lor adesiune politicei urmate de șeful guvernului dovedind încă odată cât de vie și reală este unirea dintre șef și partid.

...Iar în mijlocul unor evenimente grave ca cele de astăzi existența unui asemenea partid puternic și unitar este însăși chezașia existenței statului și a împlinirii năzuințelor lui...

În asemenea condițiuni, aprobarea dată de parlamentarii liberali politicei guvernului, este aprobarea țării întregi, fiindcă judecând împrejurările în cari ea s'a produs, membrii majorităților parlamentare n'au fost numai glasul unei conștiințe de partid, puternic și disciplinat, ci și ecoul sentimentelor și preocupărilor tuturor Românilor patrioți, fără deosebiri politice.

Situația gravă a Greciei.

Chestia desarmării trupelor sârbe, engleze și franceze pe teritoriul Greciei. — Înțelegerea amenință cu represalii. — Consiliul de miniștri grec a adus hotăriri de mare importanță. — În așteptarea unui demers comun al înțelegerii la Atena. — Insula Creta. — republică? — Misiunea ministrului de marină a Greciei la Roma.

Arad, 18 Noemvrie 1915.

Ziarul grecesc „Hestia”, care stă în relații bune cu guvernul Greciei descrie situația gravă în care se găsește Grecia, provocată prin faptul că antanta folosește pentru transportarea celor 160.000 oameni concentrați până acum la Salonic, căile ferate grecești și astiei trupele din front ale antantei se alimentează din Salonic. Dar decât aceste neajunsuri economice e de o natură cu mult mai gravă faptul că trupele antantei au început ofensiva întinsă în nemijlocita apropiere a graniței grecești atrăgând aci cea mai mare parte a forțelor bulgare. Dușmanii antantei — scrie „Hestia” — au pretins ca guvernul grecesc să desarmeze pe Sârbii refugiați în Grecia și trupele antantei. Trupele janglo-franceze au adevărat avantajul, că se pot retrage în fiecare moment neconturbate pe teritor grecesc știind bine, că nu vor fi desarmate. De sigur aceasta manevrăre își poate avea marginile când luptele vor lua proporții mai întinse și când, trupele fiind respinse, forțele aliate germano-bulgare vor urmări trupele anglo-franceze și sârbești pe teritoriul Greciei. E evidentă situația care se va crea atunci Greciei și de înțeles, că în acest caz guvernul își va putea valida voința numai dacă armata e mobilizată. Aceasta explică și punctul de vedere al regelui, care nu se învoește la demobilizarea armatei. Dar ce se va naște din aceasta stare a lucrurilor, nime nu o poate ști.

Ziarul francez „Progres” anunță din Atena: Franța și Anglia sunt hotărâte ca să ceară dela guvernul grecesc garanții privitor la siguranța forțelor lor din Balcan. Tratatările în direcția aceasta sunt în curs.

„Morningpost” e informat din Atena că presa guvernamentală grecească și-a schimbat atitudinea ce o luase în chestia desarmării armatei sârbești și a trupelor anglo-franceze, în caz dacă aceste s'ar retrage pe teritor grecesc și accentuiază că Grecia ar fi obligată în baza dreptului internațional să facă acest pas.

Deși dispoziția opiniei publice s'a schimbat guvernele împătritei înțelegeri vor pretinde dela guvernul grecesc un răspuns hotărât.

Ministrul francez Denis Cochin — după cum se anunță din Lugano — a plecat din Roma la Atena. În Roma ministrul francez l-a vizitat pe ministrul de externe italian, Sonnino. Ziarul „Stampa” e informat că ministrul Cochin s'a dus la Atena pentru ca să facă cunoscut guvernului grecesc, iar mai cu seamă regelui Constantin, că în apele dela Malta stă gata o flotă anglo-franceză, care are să aplice represalii împotriva Greciei, dacă aceasta s'ar întoarce împotriva antantei.

„Le temps” admoniază Grecia, recomandându-i să cumpănească bine lucrurile înainte de a se arunca în brațele dușmanilor antantei.

În Atena a avut loc un consiliu de miniștri, în care ministrul de războiu a făcut cunoscută situația militară. Consiliul a luat hotăriri importante privitor la tratativele urmate cu antanta.

După cum scrie „Nea Hellas” în Atena se așteaptă că diplomații antantei vor face un demers comun la guvernul grecesc.

Din Creta sosesc știri că mișcarea republicană, care propagă desfacerea insulei de Grecia ia proporții tot mai întinse în sinul populației. Mișcarea e condusă de partizanii intimi ai lui Venizelos. Aceștia declară pe față că a sosit momentul ca Creta proclamându-se de republică să-și conducă singure destinele. Primul președinte al republicei de sine înțeles va fi Venizelos. Din porturile grecești au plecat spre

Creta vapoare cu trupe, cari vor întări garnizoanele de acolo.

Ziarele italiene din Roma publică telegrame cari spun că ministrul de marină al Greciei, Konduriotis a sosit la Neapole, de unde a plecat la Roma.

Declarațiile dlui N. Fleva, la întrunirea dela „Dacia”.

București, 15 Noemvrie.

Ieri, Duminecă, la întrunirea din sala „Dacia” a fost o afluență de lume cum rar se poate întâlni la anunțarea unei conferințe.

Prezidează d. Dimitrie Bulculescu.

D. Nicolae Fleva intrând în desvoltarea comunicării dsale spune:

Lubiți concetățeni,

Dumineca trecută am fost invitatul unora din dvoastră și am venit la întrunire fiindcă doream să aud și cuvântul dvoastră și n'am vorbit atunci pentru că întrunirea fusese convocată de „Liga pentru unitatea națională”. N'am vorbit în „Ligă” și nu sunt partizanul „Federației”; știu că nici „Liga” dvoastră nu poate avea alt scop decât cel dorit de națiunea întreagă.

Am spus verde totdeauna ce am avut de spus fără a mă gândi dacă mi-a folosit, și, mai mult am fost lovit și alții s'au compensat din lupta mea.

Sunteți veniți aci ca invitații mei și să vă spun cuvântul meu. Sunt soldat al libertății și al adevărului. Clevetirile ce trec pe lângă mine nu mă pot atinge cu strigătele lor, fiindcă sunt pus prea sus cu demnitatea mea. Ceeace am făcut prin convocarea cetățenilor fac și aleșii cetățenilor din țările civilizate și v'am chemat ca ales al dvoastră pentru a vă spune ceace s'a întâmplat.

La noi, regimul reprezentativ e o minciună. Eu sunt o excepție din toți aleșii națiunii și mă deosebesc de ceilalți; eu vă convoc la întrunire publică, iar guvernul chiamă acasă la primul ministru pe deputați și senatori ca să se consfătuiesc numai între ei.

Vreau să fac o conferință, iar nu o întrunire și invoc iăbdarea dvoastră pentru a vă ține în curent cu cele dinăuntru și cele din afară; niciodată România n'a avut o situație atât de critică ca în timpurile de față.

Partidul conservator a venit la guvern sub d. Carp la 1910, care trebuie privit cu respect și care nu se pleacă, ci mai curând pleacă decât să se plece. Tot Românul trebuie să se mândrească cu acțiunea partidului conservator din 1913.

Când Austro-Ungaria a declarat războiu Serbiei, guvernul trebuia să convoace parlamentul pentru a-l pune în curent cu situația externă care devenea atât de gravă pentru integritatea și viitorul țării românești. Numai Camerele erau factorii răspunzători cari erau chemate să se pronunțe asupra deciziunii ce aveam să luăm.

N'am putut avea încredere oarbă în cei cari conduc statul și n'am putut niciodată să tac. Am ținut să vă vorbesc mai înainte de a se deschide parlamentul la 15 Noemvrie și regret că noul rege n'a fost pus în curent despre mersul parlamentului însă, ceace spun acum, cred că va ajunge și la auzul suveranului.

Tot Românul trebuie să laude domnia regelui Carol I și am credința că și domnia actualului rege se va inspira dela marile acte ale predecesorului și unchiului său pentru a fi încununată de aceleași mari succese.

De politica externă nu vă pot spune nimic fiindcă nu știu nimic, nu mi-s'a spus nimic. Sunt tribun fără leafă și pensionar pe socoteala mea, fără să fi avut onoarea să figurez și eu în consiliu de Coroană.

Se servesc de politica externă pentru satisfacerea intereselor lor, iar nu fac politică externă toți acei cari cer și vor numai Ardealul fără Basarabia sau aceasta fără Ardeal.

Trebuie să vie un guvern care să inspire încredere poporului pentru realizarea idealului național în partea în care va fi posibil.

Am intrat în „Acțiunea Națională” pentru că se grăbea intrarea în acțiune într-o direcție oarecare, și am ieșit de acolo, fiindcă m'am convins că *nu lucra conform intereselor neamului și binelui țării.* „Acțiunea Națională” în loc să devie cu adevărat o „Ligă”, a devenit o mămăligă.

„Federația Unionistă” e o vorbă păsărească, **Nu mai este acum momentul ca să vărsăm sângele fiilor noștri pentru interese străine.**

Trebuie să facem politică de *posibilități*; trebuie să stăm așa cum stăm până la deschiderea parlamentului, unde ca trebui să cerem guvernului să ne expună situația.

Grip.

Cnestia ruteană In dezvoltarea ei istorică.

(Sfârșit).

IV.

Odată cu urcarea pe tron a împărătesei Caterina, ultimul semn de autonomie al ținuturilor rutene — hatmanii dispărură.

Caterina profită de o petiție care-i fu prezentată și prin care i se cerea acordarea demnității de hatman în mod ereditar familiei Rasumoffsky, pentru a sili pe ultimul hatman să demisioneze și a impune provinciilor rutene un guvernator rus, investit cu puteri numeroase. Totodată ea introduse în administrația internă a acestor provincii o sumă de reforme, de un despotism revoltător.

Pentru realizarea sau atenua cel puțin opoziția claselor mai dezvoltate din punct de vedere politic, ea publică un manifest, prin care declară că reformele ei au de scop să protejeze populația de exploatarea claselor privilegiate. Ceeace n'o împiedecă însă, ca aproape în acelaș timp — în 1783 — să decreteze robia țăranilor ruteni.

Paralel cu măsurile luate pentru înăbușirea vieții politice în Ucraina rusă, se luă și măsuri pentru distrugerea independenței ei culturale. În istoria opresiunii vieții intelectuale rutene a jucat un mare rol și subordonarea bisericești rutene, patriarhului din Moscova.

Dată fiind legătura strânsă care exista pe atunci între biserică pe de o parte, școli, tipărituri de cărți și producție literară, pe de altă parte se poate lesne înțelege importanța loviturii de grație date intelectului și culturii rutene prin instituirea unei cenzuri pe cât de parțiale pe atât de severe, cenzură pusă sub atotputernicia partidului din Moscova.

În anul 1772, cu ocazia celei dintâi împărțiri a Poloniei, Ucraina de vest a revenit, monarhiei austro-ungare. Politica guvernului austro-ungar se arată dela început foarte prietenoasă Rutenilor. Ea contribuie mult la ridicarea moralului poporului rutean, care era într-o stare de deprimare și decădere aproape cronică.

Ținuturile rutene cari după împărțirea Poloniei trecură sub stăpânirea rusească (Volhînia, Podolia, Bug și Kiev), avură parte de acelaș regim pe care Ecaterina îl înrolase în Ucraina de est. Fiul ei, împăratul Paul, ascultând de sfaturile ministrului său Besborodko, — un patriot rutean — consimte să îmbunătățească întru câtva starea materială și morală a Rutenilor. Urmasul său, împăratul Alexandru, se reîntoarce însă la principiile bunicei sale, reîntronând despotismul și cnutul.

Speranțele întru restabilirea vechei stări de lucruri mai reinviară de câteva ori, — așa de pildă în 1812, cu ocazia campaniei lui Napoleon, și în 1831, în timpul revoluției poloneze. Ele fură totdeauna crud înșelate, — dar contribuiră la deșteptarea tradiției politice în poporul rutean.

Ideia politică rezultată în atari împrejurări, se lepădă curând de dorul după independența

și fama de odinioară și îmbrățișă forme mai corespunzătoare cu timpurile moderne. În 1846, cercul cultural supranumit „fraternitatea Cyril și Metodiu”, din Kiev, emite pentru întâia oară ideea unei federații slave, a unei alianțe a republicelor slave, între cari să figureze bine înțeles și republica ucraniană. Activitatea „practică” a acestei fraternități a fost totuș împiedecată, iar membrii ei au fost fie aruncați în închisoare, fie condamnați la exil.

Măsura aceasta a adus oarecare stagnare nu numai în dezvoltarea ideii politice rutene, dar chiar pe terenul activității culturale în genere. Cuvântul la ordinea zilei, deviza cercurilor conducătoare ruse era:

— Limba ruteană n'a existat niciodată, nu există și nici nu trebuie să existe!

Represaliile nu încetară decât pe la 1870. Abia după această dată activitatea culturală putu fi reluată — însă nu pentru multă vreme: în primăvara anului 1876 apărură acel celebru ucaz, care zădărnici pentru câteva decenii orice mișcare sau încercare de mișcare ruteană. Prin acest ucaz se permitea numai editarea de lucrări istorice și beletristice în limba rusă, cu condiția însă ca ele să fie tipărite cu caracterele ruse și să fie admise de cenzură. Concertele, reprezentările teatrale și conferințele rutene fură interzise cu desăvârșire.

Ucazul acesta avu putere până prin zilele noastre. El nu fu ridicat decât în 1906.

Toate aceste măsuri, oricât de draconice au fost ele, nu au putut însă ucide nervul politic al acestui popor de 30 milioane, care s'a cramponat cu încăpăținare de naționalitatea lui și a vădit în decursul vremurilor o putere de viață fenomenală. Conștiința națională a acestui popor a rămas — cu toate greutățile prin care a trecut — trează și ea nu va întârzia să-și spună cuvântul la momentul oportun.

Ceeace nu a fost posibil pentru Rutenii din Rusia, a fost mai mult decât posibil pentru Rutenii din monarhia austro-ungară. Deși preponderența poloneză reprezenta aici un zid de neînălțurat între Ruteni și guvernul dela centru, totuș Rutenii s'au bucurat de toate drepturile și privilegiile celorlalte popoare din monarhie. Ei au astăzi 40 deputați (față de 76 polonezi) în parlamentul austriac și 27 mandate (față de 73 poloneze) în dieta galițiană.

Cu toate acestea ei nu încetează de a lupta pentru o autonomie națională a Galiției de est, în limitele statului austriac, autonomie care presupune înainte de toate împărțirea acestei provincii în: 1. Regatul Galiției și Lodomeriei (rutean) și 2. Marele principat Cracovia, cu principatele Zator și Auschwitz.

Ei privesc cu încredere desfășurarea evenimentelor actuale, convinși fiind că după încheierea păcii mult dorită, cauza lor va triumfa în mod irevocabil.

R. O.

Comunicate oficiale despre mersul războiului.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele comunicate oficiale:

Budapesta, 17 Noemvrie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rus: Nici o nuotate.

Pe frontul italian: Pe sectoarele dela Goriza, azi nu s'au dat lupte de infanterie mai remarcabile. În raportul zilelor din urmă și artileria italiană a dezvoltat activitate mai slabă. Pe întreaga linie sudvestică situația e invariabilă. Alaltăieri aviatorii noștri au aruncat bombe asupra Bresciei. Aviatorii noștri au observat în mai multe puncte focuri. Toate aeroplanelor sau reîntors în rânduială.

Pe frontul sudostic: Trupele austro-ungare dela hotarul Sanjacului, au respins peste Lun și cele din urmă trupe de apărare muntenegrine. Gonirea Sârbilor urmează pe toată linia. O diviziune austro-ungară înaintată spre Sienița, a gonit dușmanul din pozițiile de munte bine întărite din nordul laborului. Trupele germane ale generalului Kövess, ieri seara au ajuns la o distanță de jumătate zi dela Rașca. În Cursumlie s'au dat lupte de stradă.

Berlin, 17 Noemvrie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Afară de mici focuri de artilerie și lupte cu bombe date pe unele puncte ale frontului, evenimente de seamă nu sunt.

Pe frontul oriental: Torpiloare rusești au împușcat ieri întăritura Petrage de pe vârful muntelui Curland, și ținutul ce se întinde de aici spre sudvest. De altfel situația e neschimbată.

Pe frontul din Balcan: Goana din munți înaintează. Nicăiri Sârbii n'au putut desvolta o rezistență de seamă. Am făcut prizonieri 2 mii soldați și am luat un tun și o mitralieră.

Constantinopol, 17 Noemvrie. — Se comunică dela cartierul general turc:

Pe frontul dela Dardanele: Pe sectoarele Anaforta și Ariburnu lupte de artilerie. La Kemikli-Dvina, artileria noastră a forțat un torpilor dușman să se îndepărteze de mal. Deasemenea au forțat retragerea mai multor vase de transport, cari voiau să debarcheze muniții de războiu la Ariburnu. Le Sedil-Bahr: în 14 Noemvrie artileria dușmană a împușcat asupra aripei stânga opt mii de granate și au aruncat bombe și șrapnele, fără să ne cauzeze însă pagube de semnalat. În 13 Noemvrie dușmanul a pornit vehemente focuri de artilerie contra pozițiilor noastre centrale înaintate. După aceea au atacat aripa stângă a regimentelor noastre din centru, i-am respins însă cu ușurință. Un alt atac dat în direcția contrară a frontului nostru a ajuns până în apropierea tranșelor noastre, focurile violente a tranșelor vecine și contraatacurile, au respins dușmanul până în tranșele lor. Inamicul a suferit pierderi considerabile. Artileria noastră a împușcat un aeroplan inamic care a ajuns teafăr în mâinile noastre. În râul Tigru am scufundat un monitor, al cărui personal s'a înecat. Voluntari arabi au dat un atac foarte reușit contra unei tabere dușmane, au nimicit liniile de telegrafie dușmană și au luat multă pradă de războiu. Aeroplanul luat este un biplan tip Fahrman, model 1911, viteza 90 klm., forță de 100 cai.

Intrunirea „Federației Unioniste” la Iași.

Parastasul dela Mitropolie. — Manifestația. — Intrunirea.

Iași, 14 Noemvrie 1915.

Azi, Duminecă dimineața, cu trenul de 11 au sosit în localitate șefii unioniști d. *Take Ionescu*, d. *N. Filipescu*, pâr. *Lucaciu*, Dr. *Cantacuzino*, B. *Delavrancea*, *Negoescu* etc. La gară șefii unioniști au fost primiți de membrii clubului filipescan și o parte a celui takist, de studenți și un public numeros.

Dimineața la 11 jum. s'a oficiat la mitropolie un parastas pentru odihna sufletelor *Ardelenilor căzuți pe câmpul de luptă*, după care studenții în frunte cu d. *Banu*, președintele centrului studențesc au făcut manifestație pe strada Ștefan cel Mare, Piața Unirei și Lăpușeanu.

Intrunirea s'a deschis la orele 2 p. m. în sala Caragiale, care e tixită de lume.

Prezidează *părintele Lucaciu*.

Cel dintâi a luat cuvântul d. *Dimitrie Greceanu* apoi d. *Negoescu*.

Părintele Lucaciu mulțumește pentru alegerea ca președinte și spune că România e chemată la îndeplinirea unei mari misiuni. În acest scop au venit ardelenii în țară spre a lupta cu frații de aici pentru Ardeal.

D. *D. Greceanu* salută pe federaliștii oaspeți transilvăneni.

Federația — a declarat d-sa — *nu renunță la Basarabia, al cărei ceas va suna mai târziu.*

D. *Paul Negulescu*, prof. universitar, citește un discurs, spunând că înțelegerea germano-bulgară s'a făcut pe la spatele României. Cuvântul hotărîtor în chestiunea externă nu poate însă decât veni dela guvern.

D. *Nicu Filipescu* numește *mîncions și trădător pe d. Marghiloman, arătând că acesta a răspândit svonul că e contra Basarabiei. Protestează cu energie contra acestei afirmațiuni, arătând dragostea sa pentru toate ținuturile românești.* Dar nu e momentul pentru înfăptuirea idealului național integral.

Arată atitudinea șovăitoare a guvernului și declară că *nu rămâne decât să așteptăm sosirea aliaților, cari să ne desrobească frații; aliații nu vor întârzia să vină, blamând astfel vinovăția guvernului și indolența cetățenilor.*

D. *Goga*. Arată că a venit la Iași, deși e bol-

nav, ca să sfideze pe acei cari îl amenința cu bătaia. Dar de ultima dată când mai vorbește în întrunire publică, căci dacă nu poate răspunde cu arma durerilor din Ardeal, la ce-i mai este bun cuvântul. *Regretă venirea sa în România.* Are impresia că e forțat să asiste la *crima făptuită contra Ardelenilor*, plimbându-se pe ulițele Bucureștilor.

D. Mișu Cantacuzino vrea să documenteze indolența guvernului. Arată că fiind incercuți, tratatul din București e călcat în picioare, Serbia strivită, hegemonia Bulgariei pe cale de a se face contra intereselor României. Astfel nu mai avem nici o speranță, *suntem pierduți dacă nu permitem trecerea armatelor rusești pentru a salva, dacă mai este ce, Serbia.* E imposibil să mai sperăm în simpatia Germaniei. Noi cari eram socotiți de ea drept amici, am înșelat-o în credințele ei când n'am ajutat-o dela început când era în cea mai mare primejdie. Așa dar nu ne rămâne decât să avem încredere în Rusia și să decretăm mobilizarea, dând jos guvernul.

D. A. C. Cuza, declară că va spune ce nu pot spune ceilalți oratori. Spune că partidul advers al federaliștilor se bazează pe un echivoc. *Propune alegerea unei delegații care să ceară regelui clarificarea situației.* D-sa mai cere un guvern național, după care țara să ia o atitudine hotărâtă. *Dacă guvernul va crede să facem războiu, să se facă, dacă nu, nu.*

D. Leonte Moldoveanu: Dacă regele împiedecă înlăturarea idealului, atunci să se coboare de pe tron căci El trebuie să se identifice cu interesele noastre. Mai speră că regele nostru va imita pe regele Belgiei.

D. Jelea Codreanu naționalist, cere intrarea imediată în acțiune.

In același timp mai vorbesc d. Emil Lahovary, care cere ca armata română, să coopereze cu armata rusă.

D. Thoma Ionescu, spune între altele, că nu luptă să fie ministru, ci luptă să fie gata să-și jertfească viața oricând i-se va cere.

D. Vasile Dumitriu, profesor universitar din Iași, spune că n'a făcut niciodată politică, dar că a intrat în rândul federației pentru a spori lupta ce o duce ea, pentru ajutorarea fraților de peste munți. Cere intrarea imediată în acțiune.

D. Take Ionescu, a ținut un discurs lung. Protestează contra Austro-Germanilor și cere alipirea la *Quadrupla*. D. Take Ionescu, face un istoric al tratatelor noastre diplomatice și evocă unele din cunoscutele d-sale amintiri, în senzul celor publicate în ziarul „La Roumaine”. D. Take Ionescu, spune că țara știe ce vrea; vrea să mergem cu *Quadrupla*. Este o lege istorică că toate interesele noastre și înlăturarea idealului național, cer să mergem cu *impătrita-intelegere și chiar dacă am face ca cei dela Atena*, totuși sunt sigur, că nu pirateria teutonică va învinge.

D. Take Ionescu, termină zicând, că țara vrea război pentru că îi trebuie onoarea.

Cel din urmă, ia cuvântul d. Delavrancea și laudă lupta pentru realizarea idealului național.

Un record în aviația română.

— D. locot. Pașcanu zboară la 3500 metri, cu pasager. —

Din București se anunță:

D. căpitan Eugen Adamovici sburând Marti pe un biplan „Farman” de 80 cai putere și având ca pasager pe d. locot.-colonel Găvănescu, comandantul corpului de aviație, cu ocazia raidului făcut de o escadră de 11 aeroplane la Târgoviște, a atins recordul ajungând la înălțimea de 3150 metri.

Iată însă, că chiar a doua zi după acest sbor, unul din tinerii și întreprizii noștri aviatori, d. locot. Pașcanu, a bătut un nou record, în următoarele condițiuni:

Având ca pasager pe d. sublocotenent în rezervă Vidrașcu, pe un aparat „Morane-Soulnier” d. locot. Pașcanu a sburat eri după amiază timp de 55 minute, reușind să atingă înălțimea de 3500 metri.

Această interesantă ascensiune, care bate un record al aviației românești atins abia în ajun de d. căpitan Eugen Adamovici, dă măsura valorii aviatorilor români în general și a dlui locot. Pașcanu în special.

Altitudinea realizată de d. locot. Pașcanu a fost înregistrată de barograful aflat pe aparat în timpul sborului și la aterisare verificată și certificată de prințul Valentin G. Bibescu, directorul „Ligei naționale aeriene” și de d. căpitan Fotescu, comandantul detașamentului școlii de aviație dela Băneasa.

Incepând dela înălțimea de 2200 metri și tot continuând să se înalțe, aparatul pilotat a planat deasupra straturilor de nori.

La coborire, pasagerul dlui locot. Pașcanu, d. sublocot. Vidrașcu, din distanță în distanță de câte 500 metri, a luat diferite instantanee fotografice.

La orele 4 și un sfert, aparatul „Morane-Soulnier” a aterisat pe câmpul Băneasa în condițiuni excelente.

Războala din Arabia meridională.

Coloniile engleze de pe țărmurile meridionale ale Arabiei amenințate. — Înfrângerea Englezilor la Meccia. — Repercusiunea acestei stări de lucruri în India. — Aden în ajun de a fi cucerit de Arabi.

Ziarul otoman „Sedai Islam” care apare la Bagdad publică următoarele asupra situației din Arabia meridională:

„După știrile recente sosite cu privire la războaiele din Arabia meridională, această mișcare care se întinde dela strămtora Bab-el-Mendeb până la frontiera Mascat-ului, înglobând astfel tot Hadramutul, a excitat la ultimul grad sentimentele religioase ale tuturor Arabilor din aceste ținuturi pe cari i-au exasperat poftetele engleze.

Indată ce s'a luat cunoștință la Hadramut de vestea declarării războiului de către kalifat — care este aliatul Germaniei și Austro-Ungariei contra Angliei, Franței și Rusiei, dușmani ai Islamului — războiul la care s'a asociat și triburile din Iemen și al cărui prim rezultat a fost cucerirea localităților Daala și Lehodj, hakimul regiunii Gebel-Nerim s'a grăbit să proclame la rândul lui, în numele khalifatului, războiul sfânt, pornind cu Arabii din Șiban și din Beda asupra coloniilor engleze, situate pe țărmurile meridionale ale Arabiei.

Intăririle engleze debarcate la baia Meckla sub protecția gumboatelor au venit în contact cu Arabii la un punct situat în interior, la o distanță de cinci ceasuri de Meccia. Englezii, cu toate că aveau la îndemână tunuri cu tragere rapidă și mitraliere au fost inconjurați de 12.000 Arabi și nevoiți să se predea în mare parte; acei cari au reușit să scape, au fugit în dezordine spre țarm.

Combatanții musulmani au luat dela Englezi 3 tunuri, 7 mitraliere, peste 800 puști și o cantitate considerabilă de muniții.

Englezii, în așteptarea întăririlor din India, au evacuat Meccia. Înfrângerea dela Meccia fiind ținută secretă cu mare grijă, nu s'a aflat încă nimica în Europa.

Războala Arabiei meridională a mișcat peste măsură guvernul Indiei, care este incapabil de a năduși războaiele locale, astfel că Englezii nu sunt în stare să oprească mișcarea din Hadramut.

Această răzcoală poate avea consecințe incalculabile, putând ajunge la isgonirea completă a Englezilor din Arabia-meridională.

Cea mai mare parte a coloniei din Aden a căzut în mâinile Arabilor cari au gonit pe Englezi până la chiar golful Aden. Înălțimile cari domină golful sunt în mâinile Arabilor”.

Războiul european.

Desarmarea Olandei.

Haga. — Guvernul a dispus ca dela 21 c. să se concedieze soldații contingentului de apărători ai patriei ai anului 1908.

Armata de o jumătate milion a Greciei.

Berna. — O telegramă din Atena anunță că statul major grec vrea să dea instrucții militare și celor cari până acum n'au îndeplinit serviciu. In urma acestui regulament, armata greacă se ridică la cinci sute de mii oameni.

Bombardarea neîntreruptă a Goritiei.

Viena. — Corespondentul de războiu al lui „Reichspost” anunță de pe frontul sud-vestic: Artileria italiană bombardează fără întrerupere Goritza. Se vede că au planul să puștiască orașul cu desăvârșire.

Discursul ministrului Orlando.

Lugano. — Primul ministru Salandra — după cum anunță „Stampa” va călători Sâmbătă la Palermo, unde ministrul va rosti un discurs la situație. In vederea discursului se fac mari pregătiri. Toți deputații și senatorii din Sicilia afară de prințul Camporeale, care e cumnatul lui Bülow, au promis participarea lor. Ministrul Orlando va vorbi despre situația internațională, despre pretinsa călcare a dreptului internațional cu prilejul scufundării vaporului italian „Ancona” de un submarin austro-ungar, mai departe despre agendele parlamentului. Ministrul îi va ruga pe deputați să ocotească orice cuvânt, care ar putea fi în dauna țării. Va vorbi despre evenimentele cari sunt în pregătire și în decurs de 10 zile vor deveni fapte.

Călătoria lui Kitchener și ultimatul semioficial care îl va prezenta ministrul francez Denis Cochin guvernului grecesc au de scop provocarea unei schimbări esențiale a situației din Balcani, nefavorabilă antantei.

Regele Petru își caută moartea.

Lugano. — Lul „Matin” i se anunță din Salonic: Jekoncev, fostul ministru al legățiunii rusești din Belgrad și-a exprimat temerea că legățiunile nu vor mai putea ajunge la Monastir, deoarece Bulgarli le va preveni ocupând acest oraș. In Serbia foametea la proporții tot mai întinse. Regele Petru se menține mereu în front, se pare, că își caută intenționat moartea.

Amănunte dela consiliul de miniștri român.

București. — „Epoca” dă următoarele amănunte despre cel mai nou consiliu de miniștri român ținut la d. Emil Costinescu acasă:

D. Mortun n'a participat. Consiliul s'a ocupat de situațiunea internă. La consiliu a participat și d. Ferechide. Tratatvele pentru remaniere n'au reușit.

Situațiunea dlui Mortun însă care nu mai poate participa la nici un consiliu a devenit intolerabilă în guvern și d. Emil Costinescu a arătat dlui Brătianu necesitatea de a grăbi soluția remanierii ministeriale, pe care de altfel ministrul de finanțe o cere de multă vreme.

In consiliu s'a pus în discuție și chestiunea birourilor Camerei și Senatului.

Se păstrează însă toată discrețiunea asupra celor discutate pentru ca să nu se producă de pe acum nemulțumiri fiind mulți cu pretenții.

Asupra mesajului de deschidere a Corpurilor legiuitoare s'au schimbat idei generale. In principiu e hotărât ca mesajul să fie cât se poate de scurt și el se va ocupa in special de armată.

**PENTRU „CARTEA DE
AUA ROMÂNEASCĂ”**

nu uitați să trimiteți redacției „Românului” orice act, dovadă de vitejie
.: :. săvârșită de eroii noștri. .: .:

Asupra discuției la mesaj este probabil că se va decide ca guvernul să ceară parlamentului ca date fiind împrejurările să se voteze mesajul fără discuție.

Rezistența disperată a Sârbilor.

Amsterdam. — Pe țărmul stâng al Cernei, la vest de Kavadar, Bulgarii i-au respins pe Francezi, pricinindu-le mari pierderi.

Bulgarii primind ajutoare dela Uskiub au reușit să-i scoată pe Sârbi, după o luptă grea, din Tetovo, ocupând orașul. Bulgarii se pregătesc să forțeze cu forțe considerabile șoseaua spre Monastir. Pentru strămtarea Babuna se dă luptă disperată. Sârbi își apără cu extremă sfortare pozițiunile, lupta continuă de 10 zile fără întrerupere.

După rapoartele engleze, Bulgarii cu toată probabilitatea vor ocupa linia pe care o apără generalul Vașici așa că va fi periclitat și Monastirul. Populația sârbească se refugiază.

La Florina se concentrează trupe grecești.

Salonic. — În Grecia se așteaptă cu atenție încordată ce rezultat vor avea luptele dela Babuna și ce atitudine vor lua Bulgarii față de Monastir. Știrea că Bulgarii nu se vor duce la Monastir, a liniștit întru câțva opinia publică din Grecia, dar cu toate aceste starea agitată n'a încetat deplin. Se asigură, că la Florina stau gata mari forțe grecești.

Industriașii austrieci despre pact și blocul Europei centrale.

Viena. — „Fremdenblatt” publică rezoluțiunea dela vale primită la adunarea Uniunii industriașilor austrieci, care a avut loc în zilele trecute:

Adunarea uniunii industriașilor austrieci e de convingere, că oricât de dorită ar fi regularea de urgență a raporturilor economice cu cellalt stat al monarhiei, încheierea unui pact definitiv cu Ungaria e o imposibilitate în timpul de față, dar lucrările preparative trebuie să se înceapă fără nici o amânare.

E o necesitate urgentă, ca să căutăm imediat contactul cu imperiul german în scopul creării unui raport politico-comercial între monarhie și Germania. În aceasta privință punctul de vedere al adunării e ca la crearea bazei a raportului economic între cele două state aliante trebuie să se aibă în vedere interesele noastre economice speciale și din cauza aceasta e de dorit ca noua normare a raporturilor noastre politico-comerciale cu Germania să se facă în așa fel, ca alianței economice care se va încheia să se poată alătura și alte state și astfel să se creeze totodată baza blocului economic al Europei centrale.

Consiliu de miniștri român sub președinția regelui.

București. — Mercuri, în 24 Noemvrie n., va avea loc un consiliu de miniștri sub președinția M. Sale regelui Ferdinand. Camera se va întruni la 28 Noemvrie n.

Audiența dlui I. Brătianu la rege.

București. — D. I. Brătianu a avut o lungă întrevvedere cu M. S. regele și au lucrat împreună mai multe ore în birou.

Anglia își sporește puternic flota.

Copenhaga. — „Daily Express” anunță — dacă i-s epote crede — că până în Ianuarie anul viitor Anglia își va avea flota sporită cu încă 14 noi superdreadnoughturi.

Olanda vrea să mijlocească un armistițiu între statele beligerante

Amsterdam. — „Nieuve von den Dag” anunță din isvor politic bine informat, că un comitet de deputați olandezi s'a adresat guvernului olandez, cerând să intervie pe lângă statele în războiu, în interesul unui armistițiu.

Camera olandeză va ține prima ședință la 30 Noemvrie, cu care ocazie se va deschide dezbateri în jurul inițiativei unui armistițiu.

Nouii asentați se vor înrola în 6 Decemvrie.

(Ordinațiunea ministrului de războiu.)

Obicinuitele bine cunoscute placate de lungimi metrice sosite în răstimpuri la autoritățile administrative, și-au făcut din nou apariția în oficiul primăriei orașului Arad. Publicațiile oficiale fac dispozițiile ca unele clase a glosașilor clasei 1915 asentați în luna Noemvrie c. sunt obligați să intre în serviciul activ militar la 6 Decemvrie c.

Ministerul de războiu nu specifică în aceste publicații cari clase au să se prezinte la 6 Decemvrie la cari anume comande militare, la cea de întregire de honvezi ori de armata comună. Ministerul însă a comunicat oficiului primăriei, că pe cale telegrafică are să o încunostințeze despre anănunțele referitoare la clase. În urma acestei comunicații numirea claselor se va publica în termen de câteva zile.

În sensul publicației de înrolare pe baza legii referitoare la gloate sau munca în folosul armatei, indivizii orânduți în aceste servicii născuți la 1873—1897 dar eliberați în intervale, dacă la asentarea glosașilor au fost găsiți corăpunzători pentru servicii de armată, sunt obligați să se prezinte la 6 Decemvrie 1915, pentru a se înrola în serviciu activ militar; deasemenea toți acei cari s'au înrolat fie și ca voluntari pe un an în armata comună sau la honvezi, fără deosebire de clasă, au să se prezinte la acest termen fixat.

În urma ordinațiunei, glosașii voluntari pot să-și aleagă ei armata comună ori de honvezi, însă după înrolarea în serviciu activ poate să-și înainteze cererea să fie împărțit numai la regimentul unde aparține în urma obligamentelor de gloate.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 18 Noemvrie 1915.

Serbarea dela reg. 4 roșiori din București.

Regimentul 4 roșiori din București a sărbătorit alaltăieri a 20-a aniversare a numirei M. S. reginei Maria ca șef al aceluși regiment. Cu această ocazie, pe platoul dela Cotroceni a avut loc o paradă militară în prezența M. S. regelui, M. S. reginei și a familiei regale. M. S. regele îmbrăcat în mare ținută, a rostit o înălțătoare cuvântare la care a răspuns d. colonel Portocală comandantul regimentului. Cu această ocazie, M. S. regina a conferit insignele Sale regimentului. În urmă a avut loc o revistă militară. La orele 5 d. a. în sala de popotă a regimentului a avut loc un ceai la care au luat parte și MM. LL. regele și regina. Seara, la palatul Cotroceni a avut loc un dineu, la care au luat parte toți ofițerii regimentului.

Cântăreata L. Cosma pentru răniții din Ardeal. Ni se anunță din București, că distinsa noastră cântăreată doamna Lucia Cosma și-a reluat activitatea artistică și va face în curând un turneu în principalele orașe din România, dând concerte pentru răniții din Ardeal.

† Emilia Pavlovici nasc. Jorgovici, a decedat în 13 l. c., după un morb lung și greu, în vârstă de 63 ani. Inmormântarea s'a făcut în 15 l. c. în Pâncota. Odihnească în pace.

Ziarul „Universul” cumpărat de partidul liberal guvernamental? Se anunță din București: „Journal des Balkans” ale cărui legături cu cercurile liberale sunt cunoscute, anunță următoarele:

— „Se asigură că partidul liberal a cumpărat proprietatea ziarului „Universul”.

Premiile Nobel. Din Stocholm se anunță: Academia de științe suedeză a decis descernarea premiilor Nobel de fizică pentru 1914 profesorului M. von Laué dela universitatea din Frankfort sur. M. pentru lucrările sale asupra difuziunii razelor X în cristale.

Premiul pentru chimie se va da profesorului Wilhelm Richards dela universitatea din

Harward, Cambridge, pentru lucrările asupra densității atomice ale elementelor chimice.

În curând se vor distribui și premiile pentru 1915.

Orașul italian Brescia bombardat de aviatori austro-ungari. „Berliner Tageblatt” află din Rotterdam: După o știre sosită din Roma, două aeroplane austro-ungare au aruncat mai multe bombe asupra orașului Brescia, omorând 7 persoane și rănind 10.

Din Lugano mai sosesc următoarele amănunte: La bombardarea orașului Brescia, o bombă a căzut în fața bisericii Santei Asra, omorând pe clopotar, soția lui, un copil de 4 ani, precum și alți copii și doi soldați. Alte zece bombe au căzut în alte părți ale orașului. O bombă a distrus vila milionarului Ferranate. În totul au fost omorite 8 persoane, 10 răniți și asta de un singur aeroplan. Al doilea a fost împiedecat de aviatorii italieni să intre în acțiune. Lupta aeriană a durat peste o oră. Aeroplanelor austro-ungare au fost de o construcție necunoscută până acum, foarte mari și prevăzute cu o cuirasă.

Apele aruncate de pe aeroplan. Din Zürich se anunță: În Montbeliard s'au făcut zilele trecute încercări despre telul cum s'ar putea arunca din aeroplane apele și anunțuri închise. Un aviator francez a slobozit pe piața St. Martin dela o înălțime de 200 m. o cutie cu acte provăzută cu un fel de aparat care provoacă încetineala căderii. Cutia a căzut în strada Granges, foarte aproape chiar de locul unde era intenționată aruncarea ei.

Alegerile spaniole. Ziarul „Progres” din Madrid anunță că la alegerile legislative au învins liberalii, democrații și reformiștii unioniști. La alegerile din Almerio, Valencia și Barcelona, s'au întâmplat încăierări sângeroase, în care mai mulți alegători au fost omorâți și răniți. Alegerile din Malaga au trebuit amânate din cauza tulburărilor.

Revoluționarii din Formosa condamnați la moarte. Din Tokio se telegrafiază, că tribunalul superior japonez a condamnat la moarte pe 903 revoluționari indigeni de pe insula Formosa, 435 la închisoare grea, iar 75 au fost eliberați.

Cancelarul legației americane la Bruxella a părăsit Belgia. Ziarului „Herald” i se anunță din Washington că M. Delaval, cancelarul legației americane la Bruxella în urma activității dezvoltată în favorul englezei Miss Cavell, executată la Bruxella, a fost necesitat să părăsească Belgia.

Vizita țarului și a moștenitorului de tron pe fronturile dela Riga, Reval și Dünaburg. O știre din Petrograd spune următoarele: În 10 l. c. țarul și moștenitorul au sosit la Reval. Au vizitat întăriturile și au trecut în revizie trupele. După dejun au vizitat portul pe vasul de transport Europe, unde se grupaseră marinarii submarinelor engleze și rusești. Insuș țarul a distins doi admiralii englezi, cu ordul George clasa a patra, și au vizitat apoi vasele submarine engleze și rusești. Deasemenea au vizitat fabricile și stabilimentele de edificat vapoare.

Ziua următoare, țarul și moștenitorul s'au dus la Riga, unde țarul a trecut la malul stâng al Dvinei. Aici a fost primit de comandantul întăriturilor din Riga, generalul Radko Dimitriev. Mai târziu țarul și moștenitorul s'au dus cu automobilul la Riga, unde au trecut în revistă trupele de apărare din Riga.

La 12 Noemvrie țarul și moștenitorul au părăsit Riga, pentru ca să treacă în revistă diviziile din jurul Vitebscului.

La trecerea în revistă a trupelor, cu ocazia vizitării stabilimentelor Dünaburgului țarul a multumit soldaților pentru ținuta lor eroică și le-a dorit isbânda și învingerea finală.

Din cărbuni de piatră — materie explozivă. „Petit Journal” din Paris anunță: În fabricele din Paris, Lyon, Marseille și Bordeaux se lucrează la fabricarea materiei explozive din cărbuni de piatră și până la sfârșitul lunii acesteia au să producă o cantitate de 55,000 klgr. Numai în fabrica de gaz din Paris se produc zilnic 20 tone de materie explozivă.

Ultima oră.

FOARTE IMPORTANTE CONSFĂTURI LA PARIS.

Londra. — Ag. Reuter anunță din Paris: D. Asquit, prim-ministru însoțit de secretarul afacerilor externe a Angliei, primul lord al amiralității, ministrul munițiilor, și specialiști militari și diplomați au sosit la Paris, unde vor avea consfătuiri de mare importanță cu guvernul francez.

BULGARII AU IMPRESURAT STRĂMTOAREA DELA BABUNA.

Paris. — „Petit Journal” anunță: Bulgarii au învăluit strămtoarea dela Babuna. Trei regimente sârbești și numeroase tunuri de aici sunt în primejdie. Bulgarii înaintază spre Prilep, pentru a lua Monastirul.

CUFUNDAREA UNUI VAS-SPITAL ENGLEZ.

Londra. — Vasul-spital englez „Anglia” s'a lovit de o mină în canal și s'a cufundat. Au pierit în mare 186 oameni.

PENTRU CE EZITĂ REGELE FERDINAND AL ROMÂNIEI SE DECRETEZE MOBILIZAREA ARMATEI?

București. — Se spune că M. S. rege Ferdinand ar fi declarat:

— Eu sunt un rege constituțional. Guvernul care e reprezentanța legală a țării, nu mi-a cerut să decretez mobilizarea, nici să declar războiul unuia sau mai multor state. Ca rege constituțional Eu nu pot să iau singur asemenea inițiative.

— Cât despre amenințările la adresa Mea, vă declar, că nu mă sperii”.

D. I. BRĂTIANU VA LUA CURÂND O HOTĂRÂRE ÎN CHESTIA REMANIEREI GUVERNULUI.

București. — Prim-ministrul d. I. Brătianu, continuă a avea întrevederi cu diferiți fruntași liberali spre a se încredința care este atmosfera reală în Partid în chestia remanierii. Până acum însă această chestiune n'a venit nici în consiliul de miniștri fiindcă prim-ministrul nu s'a pus de acord cu acei doi-trei fruntași cu cari se consultă asupra remanierii. Se crede însă că d. Brătianu va lua o hotărâre cel mult până în trei zile.

INERTIA ALIAȚILOR.

Atena. — „Embros”, anti-venizelist, constată, că pe când un grup de puteri lucrează în tăcere, celălalt vorbește într-una, fără a face nimica. Aceasta e un criteriu de a judeca de ce parte va fi victoria; căci nimeni n'a învins cândva numai cu vorbe. Printre oamenii politici ai Intelegerii n'am văzut până acum decât oameni, cari vorbesc frumos și cari sunt mai fermecați de efectul frazelor, decât de al faptelor lor.

Să nădăjduim că de data asta prudenta va domni în rândul oamenilor ce au știut prea mult să vorbească până acum și că în sfârșit ei vor ieși din inerție, cunoscând realitatea.

EVENTUALITATEA UNEI PĂCI APROPIATE.

București. — Ziarul „Steagul”, organ al partidului conservator scrie:

— Cu lămurirea completă a situației balcanice va veni și lămurirea situației noastre externe. Singura grijă mare deocamdată e eventualitatea unei păci apropiate.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Bibliografie.

A. Banciu: *Dr. Alexandru Bogdan (pagini comemorative; reproducere din anuarul LI al liceului românesc din Brașov)*. Broșura a apărut în tipografia A. Mureșianu: Branisce et Comp. din Brașov (str. Prundului 15) și costă 1 cor. Venitul curat este destinat pentru „Casa de lectură Dr. Alexandru Bogdan”.

A. Cotruș: „Sărbătoarea Morții”, un volum de poezii inspirate de războiu. Se poate comanda la librăria Concordia și Librăria Diecezană în Arad, la librăria Minerva Lugoj, la Librăria Arhidiecezană din Blaj și la librăriile Clurcu și Chiroiu din Brașov. Prețul 1.50 cor., plus porto poștal 10 ileri.

B. Marlan: „Dicționar de citate și locuțiuni străine”, este întâiul dicționar în românește, care conține citații și locuțiuni latinești, grecești, italienești, englezești, franțuzești și nemțești, care poate fi utilizat cu mult folos de oricine. Se poate procura dela toate librăriile bucureștene pe prețul de 2 lei, plus porto poștal.

Dr. Alexandru Nicolescu, secretar metropolitan în Blaj: „Adevăruri eterne” (meditații, predicți, conferințe, cuvântări ocazionale). A apărut în Blaj, la Tipografia seminarului teologic. Prețul 3.20 cor.

Cafea Ieftină de Crăciun!

Firma noastră de import F. A. DEGAN în FIUME (Postafioak nr. 163) ne avizează că a primit un transport mare de cafea, deci o vinde cu prețuri tare reduse. — Scrieți românește!

No. 1	Cafea Santos, aleasă și frumoasă	1 kgr.	4.80 cor
10	Cuba fină, frumoasă	1 kgr.	5.00 „
14	Cuba cea mai fină	1 kgr.	5.40 „
15	Cuba mărgele aleasă	1 kgr.	5.40 „
16	Cuba spec. alitate	1 kgr.	5.80 „
24	Ceylon fină	1 kgr.	5.60 „
21	lava aurie	1 kgr.	5.40 „
106	„Victoria” cea mai fină	mixtură	1 kgr. 5.80 „

5 kgr. se trimite cu poșta francat și vămuit prin rambursă.

Vești din Olanda spun că se va urca prețul la cafea în mod ne mai auzit și multe calități vor lipsi. Din 20-31 Noemvrie și eu voi urca prețul gradat. Proveďte-vă la timp pentru Crăciun, căci și așa ajunge cu întârziere.

VINURI

vechi și noul de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1913 — 1914

Vin alb	— — —	1.10	1.00
Rizling	— — —	1.15	1.10
Boșo de Minis	— — —	1.60	1.20
Car' enot	— — —	1.40	—

Vinuri noi din anul 1915.

Vin alb	— — — — —	—80
Rizling	— — — — —	—82
Șiller	— — — — —	—86

Vinul se expediază cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru calitatea vinului garantez

№ 2512

Petru Benea

prop. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

CONCURS

pentru ocuparea postului de

practicant ori practicantă

Reflectanții au să-și înainteze ofertele până la 5 Decemvrie st. n. a. c. comunicându-ne pretenziunile de retribuție și ziua când ar putea ocupa postul.

»NĂDLĂCANA«

instituit de credit și economii
societate pe acții.

Na 2552-8

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

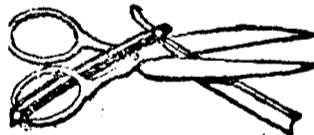
GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrásy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.
(Ca 2270)

NIG. VINTILLA

cea mai excelentă ascuțitoare artistică și pentru scobit în Ardeal, cu putere electrică.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am înființat în SIBIU (Nagyszeben), str. Csnădiei 43.

o ascuțitoare pentru cuțite artistice și de scobit, atelier pentru nichelare și galvanizare, după cerințele cele mai moderne, unde se execută totfelul de lucrări în această branșă; execut aparate medicale, ascuțesc și nicheliez. — Pentru ascuțirea bricelor, foarfecilor și mașinelor pentru tunderea părului și barbei ofer garanția cea mai mare.

VI 1277

6 buc. brici ri trimise spre ascuțire retrimite acasă o fac pe cheltuiala mea proprie. Nichelări, ascuțiri, reparări, lucrări de cuțitar, șlefuirii de sticlă pentru optică, se execută pe lângă garanția, cu prețuri ieftine. — Obiecte veritabile de oțel englez și suedez cu prețuri ieftine.

Frisch Károly

Temesvár-Józsefváros, Hunyadi-ut 64.

Măestru de Impletituri de sârmă și de site.

Execută îngrădirii de poieni, parcuri și crucele mormântale, impletituri pentru site pentru nisip și pietriș, apărătoare de schintel pentru hornuri de locomobile cu aburi, etc.

Magazin de site, sârme fine, contrapulte, pentru economie și pentru casă, — cu prețuri foarte ieftine.

(Fi 2104)